

(17)

Contents

અ નુ ક્ર મ ળિ ડા

પ્રાકૃત્યન	...	...	...	...	...	ii
નકશા, આલેખ, આકૃતિઓ વગેરેની યાદી..	...	...	...	...	...	ix
પ્રકરણ ૧ : પ્રારંભિક : સંશોધનની યોજના	...	...	...	...	...	i

૧.૧ પ્રારંભિક (૧)

૧.૨ સંશોધનસમસ્યા અને તેનું સ્પષ્ટીકરણ (૨)

૧.૩ સંશોધનના ઉપયોગિતા અને મહત્ત્વ (૬)

૧.૪ સંશોધનસ્વરૂપ અને તેના ઉદ્દેશો (૮)

૧.૫ સંદર્ભસામગ્રી અને તેની પસંદગીનું

ઔચિત્ય (૧૦)

૧.૬ નમૂનાની પસંદગી (૧૮)

૧.૭ માહિતીનું પૃથકકરણ અને અર્થઘટન (૨૨)

૧.૮ સંશોધનની મર્યાદાઓ (૨૪)

૧.૯ સંશોધનઅહેવાલની રજૂઆત-યોજના (૨૬)

૧.૧૦ સમાપન (૨૭)

પ્રકરણ ૨ : કેળવણીને ઘડનારી ગુજરાતની ઐતિહાસિક, રાજકીય,

ધાર્મિક અને સામાજિક પાર્શ્વભૂમિકા ... ૩૫

૨.૧ પ્રારંભિક (૩૫)

૨.૨ ઐતિહાસિક પશ્ચાદ્ભૂમિકા (૩૩)

૨.૩ ઓગણીસમી સદીના પૂર્વાર્ધનું ગુજરાત :

રાજકીય, ધાર્મિક અને સામાજિક ભૂમિકા (૪૫)

૨.૪ ઓગણીસમી સદીના ઉત્તરાર્ધ અને વીસમી

સદીના પ્રારંભિક દાયકાઓ (૧૮૫૧-૧૯૨૦)નું

ગુજરાત : રાજકીય, ધાર્મિક અને સામાજિક

ભૂમિકા (૫૩)

૨.૫ સમાપન (૮૨)

પ્રકરણ ૩: ગુજરાતમાં પ્રવર્તમાન ગામડી શિક્ષણવ્યવસ્થા તથા

નવી કેળવણીનો પ્રારંભ અને તેની પ્રશાસનવ્યવસ્થાની

વિકાસ

...

૯૩

૩.૧ પ્રારંભિક (૯૩)

૩.૨ પ્રવર્તમાન ગામડી શિક્ષણ (૯૫)

૩.૩ ગુજરાતમાં બ્રિટિશ કેળવણીનો પ્રારંભ અને
પ્રારંભિક અવરોધો (૧૨૬)

૩.૪ શિક્ષણપ્રશાસનની નવી વ્યવસ્થાની માંડણી (૧૩૩)

૩.૫ કેળવણીખાતાની રચના અને વિકાસ (ઈ.સ.
૧૮૫૪ થી ઈ.સ. ૧૯૨૦) (૧૪૪)

૩.૬ સમાપન (૧૬૧)

પ્રકરણ ૪: કેળવણીના અર્થ, ઉદ્દેશો અને યોજનાઓ અંગે ગુજરાતમાં

પ્રચલિત થયેલા વિચારો (૧૮૨૦-૧૯૨૦)

.... ૧૭૩

૪.૧ પ્રારંભિક (૧૭૩)

૪.૨ કેળવણીનો અર્થ અને સ્વરૂપ (૧૭૫)

૪.૩ કેળવણીના ઉદ્દેશો (૧૮૩)

૪.૪ કેળવણીની યોજનાઓ (૨૦૨)

૪.૫ સમાપન (૨૦૭)

પ્રકરણ ૫: નવી ડેળવણી : પાઠ્યક્રમ, શિક્ષણપદ્ધતિઓ

અને પરીક્ષણ

... ૨૧૩

૫.૧ પ્રારંભિક (૨૧૩)

૫.૨ નવી ડેળવણીની શિક્ષણતરાહનો વિકાસ (૨૧૫)

૫.૩ પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તકો (૨૨૨)

૫.૪ શિક્ષણપદ્ધતિઓ અને વ્યવહારો (૨૫૯)

૫.૫ પરીક્ષણવ્યવસ્થા (૩૦૧)

૫.૬ સમાપન (૩૨૪)

પ્રકરણ ૬: વિશિષ્ટ શિક્ષણવ્યવસ્થા

... ૩૪૨

૬.૧ પ્રારંભિક (૩૪૨)

૬.૨ પૂર્વપ્રાથમિક શિક્ષણ (૩૪૩)

૬.૩ ઔદ્યોગિક અને વ્યાવસાયિક શિક્ષણવ્યવસ્થા (૩૫૧)

૬.૪ વ્યાયામ શિક્ષણવ્યવસ્થા (૩૫૭)

૬.૫ બ્રાહ્મણ વિદ્યાર્થીઓ માટેની શિક્ષણવ્યવસ્થા (૩૬૩)

૬.૬ રાજકુમારો માટેની શિક્ષણવ્યવસ્થા (૩૬૫)

૬.૭ સમાપન (૩૭૦)

પ્રકરણ ૭: ડેળવણીમાં ઘર, જ્ઞાતિસમાજ અને છાત્રાલયોનાં

પ્રદાન અને પ્રતિકાર

... ૩૭૭

૭.૧ પ્રારંભિક (૩૭૭)

૭.૨ ડેળવણીની સંસ્થા : ઘર-કુટુંબ (૩૭૯)

૭.૩ ડેળવણીની સંસ્થા : જ્ઞાતિસમાજ (૩૮૫)

૭.૪ ડેળવણીની સંસ્થા : છાત્રાલય (૪૦૯)

૭.૫ સમાપન (૪૩૦)

પ્રકરણ ૮: અધ્યયકાલ દરમિયાન ગુજરાતમાં પ્રવર્તમાન

કેળવણીના પ્રશ્નો અને પ્રવાહો ... ૪૪૦

૮.૧ પ્રારંભિક (૪૪૦)

૮.૨ ગામડાઓમાં બ્રાહ્મણકોમનું શિક્ષણ (૪૪૧)

૮.૩ પઠાતકોમનું શિક્ષણ (૪૪૩)

૮.૪ હરિજનોનું શિક્ષણ (૪૪૮)

૮.૫ કન્યાશિક્ષણ અને સ્ત્રીકેળવણી (૪૫૨)

૮.૬ શિસ્ત અને શિક્ષા (૪૬૭)

૮.૭ શિક્ષણનું માધ્યમ (૪૭૫)

૮.૮ રાષ્ટ્રીયતાની હિલચાલ અને રાષ્ટ્રીય કેળવણી (૪૭૮)

૮.૯ પ્રથમ ગુજરાત કેળવણી પરિષદ (૪૮૪)

૮.૧૦ શિક્ષણની સાર્વજનિક સંચાલનસંસ્થાઓની
સ્થાપના (૪૮૮)

૮.૧૧ પુસ્તકાલય-વાચનાલયપ્રવૃત્તિ (૪૯૦)

૮.૧૨ શિક્ષકતાલીમ (૪૯૪)

૮.૧૩ સમાપન (૫૦૧)

પ્રકરણ ૯: નિષ્કર્ષો અને તારતમ્ય ૫૧૦

૯.૧ પ્રારંભિક (૫૧૦)

૯.૨ મુખ્ય નિષ્કર્ષો (૫૧૧)

૯.૩ વિશિષ્ટ નિષ્કર્ષો (૫૧૬)

૯.૪ તારતમ્ય (૫૪૭)

પરિશિષ્ટ અ: અધ્યયકાલના શૈક્ષણિક વિકાસની કેટલીક મહત્ત્વની

તવારીખો.

... ૫૫૭

પરિશિષ્ટ આ: ચરિતસાહિત્યમાંથી ઉદ્ધૃત શિક્ષણના કેટલાક

પારિભાષિક શબ્દો

... ૫૫૯

(viii)

પરિશિષ્ટ ઇ : સંશોધનનાં કેટલાક વધુ અભ્યાસકીર્ત્રો ... પૃષ્ઠ ૫૬૫

પરિશિષ્ટ ઇ : અધ્યત્ત યરિત્તસાહિત્યની સૂચિ ... પૃષ્ઠ ૫૬૩

પરિશિષ્ટ ઉ : વિશેષ સંદર્ભસૂચિ ... પૃષ્ઠ ૫૭૧

